

Život Konstantinův

V sedmi letech vidělo dítě sen a vyprávělo jej otci a matce, řkouc: „Stratég shromáždil všechny dívky našeho města a pravil ke mně: ‚Vyvol si z nich, kterou chceš, za ženu a pomocnici věkem ti rovnou.‘ Já jsem se na všechny podíval a prohlédl si je a uviděl jsem jednu krásnější nad všechny se skvoucí tváří a ozdobenou hojně zlatými šperky a perlami a všelikou nádherou. Její jméno bylo Sofia, to jest Moudrost. Tu jsem si vyvolil.“ Rodiče vyslechnuvše tato jeho slova, pravili mu: „Synu, zachovej zákon otce svého a nezamítej naučení matky své, neboť přikázání jest svítlnou a zákon světlem. Rci Moudrosti: Sestrou mi buď, a Opatrnost učíš si přítelkyní. Vždyť Moudrost září nad slunce, a přivedeš-li si ji, aby byla tvou chotí, zbavíš se skrze ni mnohého zla.“

Rostislav, kníže moravský, vnuknutím božím, po úradě se svými knížaty a s Moravany, vypravil poselství k císaři Michalovi, řka: „Náš lid se odřekl pohanství a drží se křesťanského zákona. Nemáme však takového učitele, který by nám pravou křesťanskou víru vyložil v našem jazyku, aby též jiné kraje, vidouce to, nás napodobily. Nuže, pošli nám, pane, takového biskupa a učitele. Od vás se zajisté vždy šíří dobrý zákon do všech krajin.“

Císař shromáždiv sněm a povolav Konstantina filozofa, oznámil mu tuto věc a pravil: „Vím, filozofe, že jsi zemdlen, ale jest třeba, abys tam šel, neboť tuto věc nemůže nikdo vykonat tak, jako ty.“ Filozof odpověděl: „Ač jsem zemdlen a churav na těle, půjdu tam s radostí, mají-li knihy v svém jazyku.“ Císař mu pravil: „Děd můj i otec můj i mnozí jiní pátrali o tom, ale nenalezli toho. Kterak tedy to mohu já nalézt?“ Filozof řekl: „Kdopak může napsati řeč na vodě nebo získati si jméno kacíře?“ Odpověděl jemu opět císař se strýcem svým Bardou: „Chceš-li ty, může ti to dáti Bůh, který dává všem prosícím bez pochybování a otvírá tlukoucím.“

Šel tedy filozof a podle dávného svého obyčeje oddal se modlitbě i s jinými pomocníky. Vbrzku mu je zjevil Bůh, který slyší modlitby svých služebníků, a ihned složil písmena a začal psáti slova evangelia: Na počátku bylo slovo, a slovo bylo u Boha a Bůh byl slovo, a tak dále.

Zaradoval se císař a velebil Boha se svými rádci. I poslal jej s mnohými dary, napsav Rostislavovi takovýto list: „Bůh, který chce, aby každý přišel k poznání pravdy a povznesl se na vyšší stupeň dokonalosti, když viděl tvou víru a snahu, zjevil knihy pro váš národ a učinil nyní za našich let, čeho dávno nebylo, leda jen v prvých dobách, abyste i vy byli připočtení k velikým národům, které slaví Boha svým jazykem.“